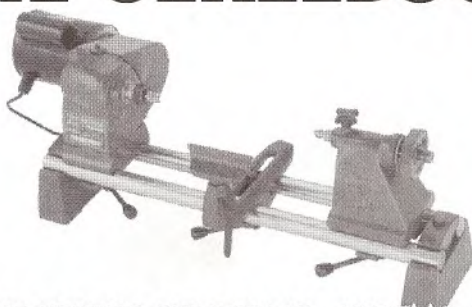

AKTIE RADIUS

Uitgave van de Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers

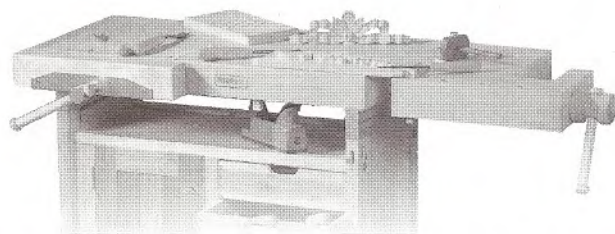
WAAR Kiest de vormgever IN HOUT uit de Grootste Collectie Gereedschappen?

HOUTDRAAIBANKEN, DRAAIBEITELS, FIGUURZAAG-, LINTZAAG- EN CIRKELZAAGMACHINES,
BOOR- EN FREESMACHINES, (NAT)SLIJMACHINES...

CURSUSSEN, BOEKEN, TIJDSCHRIFTEN, VIDEO'S...

MEUBELMAKERSWERKBANKEN, DIAMANTSLIJP- EN WETSTENEN,
BEELDHOEW- EN MEETGEREEDSCHAPPEN, GEREEDSCHAPPEN UIT JAPAN, ENGELAND,
CANADA, ZWEDEN, EIGEN IMPORT...

BAPTIST

*Naast de
schouwburg*

VOOR HOUTBEWERKERS GEREEDSCHAP EN MACHINES

Eusebiusbinnensingel 5, 6811 BW, tel. 026-4451644, Fax. 026-4433167

Maak ook kennis met

E Baptist
ARNHEM

IJZERWAREN
GEREEDSCHAPPEN
MACHINES - BEVEILIGING

BEEKSTRAAT 70
TEL. 026-3512856 / FAX 026-4452266

Van het bestuur*Ik denk dat jij denkt dat ik denk....*

In zijn stukje "Een nieuwe lente, een nieuw geluid..." schreef Arnold van den Berg hoe hij denkt alle leden van de vereniging bij het bestuur van Radius te kunnen betrekken, en dat de regio's de eerst te benaderen laag vormen. Inmiddels heeft de eerste ontmoeting van Arnold en mij met een groot aantal regiotrekkers (RT's) plaatsgevonden. De doelstelling daarvan was om van de regio's te horen of ze iets zien in de structuur die Arnold voorstelt.

Het voorstel: door Arnold werd uit de doeken gedaan op welke manier hij denkt een structuur in de vereniging aan te brengen waarmee het mogelijk is de regio's, en daarmee tevens de leden, actief bij het reilen en zeilen van Radius te betrekken. In die structuur wordt het (toekomstige) algemeen bestuur (AB) gevormd door afgevaardigden van de regio's, diverse commissies en/of andere werkverbanden. Het huidige bestuur treedt dan op als dagelijks bestuur (DB). Het AB vergadert niet frequent (2 á 3 maal per jaar), maar is wel een veel effectievere brug tussen de regio's en het DB dan de regiocommissarissen waarmee tot nu toe werd geëxperimenteerd. In de regio's ontmoeten de leden elkaar veel vaker dan daarbuiten. De RT's horen dus veel van de gedachten die onder de leden bestaan en kunnen die veel gemakkelijker doorgeven aan het DB. De leden zullen zich daardoor gemakkelijker lid van Radius voelen dan alleen lid van een regio binnen Radius. Leden van de regio's die nu nog niet georganiseerd als zodanig optreden zullen mogelijk ook wat meer voordelen in het regioverband zien en bij gevolg regiovormend gaan optreden.

In de bijeenkomst werd zeer geanimeerd over en weer gereageerd met vragen, antwoorden en suggesties. Bij Arnold en mij ontstond de indruk dat het plan goed viel. Daarom eindigde Arnold met een verzoek aan de RT's om in een korte notitie aan te geven hoe hun regio werkt, hoeveel leden er actief zijn, en dergelijke. Ook vroeg hij om zo mogelijk ook onder de regioleden te polsen hoe dit idee valt. Inmiddels zijn de meeste reacties binnen, en lijkt het enthousiasme in de bespreking iets hoger te zijn geweest dan nu op papier. Treffend is één reactie: "wij willen rustig onze gang gaan en geen inmenging van bovenaf". Die opmerking geeft aan dat de gedachte toch niet goed is opgepakt. Het gaat er niet om dat het bestuur (na eventuele invoering van het plan dus het DB) de regio's stuurt, maar dat het DB gevoed wordt met gedachten die in de regio's leven.

De opmerking "dat het bestuur maar wat doet" is niet onterecht. Maar als punt van kritiek mist hij in dit geval ons inziens volstrekt iedere grond. Het bestuur probeert juist iets te bedenken om de kloof van onder naar boven en van boven naar onder te overbruggen. Dat gebeurt met de intentie "het goede" te kiezen voor Radius. Als de leden/regio's het bestuur op afstand houden, blijft ieder denkbeeld, ieder voorstel, in de lucht hangen. Het voorstel van Arnold is een mogelijke weg om het denken en besluiten van het bestuur te baseren op kennis van de wensen die binnen de vereniging leven.

In september hopen we het gesprek met de regiotrekkers voort te zetten. Dit stukje is bedoeld als een oproep aan de leden van de regio's om hen van praatstof te voorzien. Als de regiotrekkers niet te horen krijgen wat de leden in de regio's willen, is het probleem namelijk alleen maar verschoven.

Ik wens jullie een plezierige regio-discussie-bijeenkomst.

UITERSTE DATUM INLEVEREN KOPIJ

1 november 1999

AGENDA

11 september tot 11 oktober 1999: Peter van de Waal, houtdraaiwerk; Kunstlokaal 11, Bosberg 29, Borculo.

23 oktober 1999: Demodag van RADIUS te Krommenie.

23 oktober tot 22 november 1999: Muck Douma, Louise Hibbert, Liam Flynn, Mke Scot, Peter vande Waal, houtdraaiwerk; Kunstlokaal 11, Bosberg 29, Borculo.

1 november 1999: Open Dag Hout; Leysdreamhal te Roosendaal.

12 november tot 27 november: Eerste Nederlandse Houtdraai Tentoonstelling te Culemborg (Gelderland), in het Stadshuis. Werk van leden van RADIUS.

27 november tot 20 december 1999: houtdraaiwerk van diverse kunstenaars; Kunstlokaal 11, Bosberg 29, Borculo.

19 februari 2000: Vierde Nederlandse Houtveiling; Arnhem.

REGIONIEUWS

Regiobijeenkomsten Arnhem/Nijmegen:
Cursuscentrum De Molenbeek te Arnhem; 10.00-12.30 uur.

11 september en 6 november 1999

Regiobijeenkomsten Epe en omstreken:
20 november 1999 in Epe

Van de redactie

Onze lezers zijn blij met *AktieRadius*. Een andere conclusie valt niet te trekken uit de antwoorden op de enquête. We beschouwen dit als een stimulans voor de huidige redactie om zo door te gaan. Maar veel meer nog als een groot compliment aan het adres van Lily van der Dussen die het blad gemaakt heeft tot wat het nu is.

Dit jaar viert onze vereniging drie jubilea: *Radius*, *AktieRadius* en de *Demodagen* bestaan vijf jaar. De redactie heeft daarom besloten om twee **Lustrumnummers** te maken, waarvan het eerste nu voor u ligt. Dit nummer valt in de eerste plaats op omdat het veel dikker is dan u gewend bent. Verder blijkt onder meer het speciale karakter uit een interview met Muck Douma over het ontstaan van *Radius*, een artikel over de geschiedenis van de *Demodag* en de *Demodag* die komen gaat, en het eerste deel van een overzicht van alle relevante artikelen die de afgelopen vijf jaar in *AktieRadius* zijn verschenen (met grote dank aan Frans Fletterman voor de voorbereidende arbeid). Desgewenst kunt u deze Inhoud apart van dit nummer van *AktieRadius* bewaren door de middenpagina's (al dan niet na het voorzichtig ombuigen van de nietjes) te verwijderen.

Speciale aandacht vragen we voor het artikel 'De vereniging en het recht', geschreven op verzoek van het bestuur. Het is bedoeld als ondersteuning van de reorganisatie waar het bestuur mee bezig is. Maar zeker ook als 'eye-opener' voor ieder van ons als lid.

Nieuw in dit nummer is de Rubriek "U vraagt, wij helpen u draaien". In deze rubriek beantwoordt de Technische Commissie van *Radius* vragen over praktische problemen die door lezers aan de Redactie worden voorgelegd, of die anderszins spelen. Dat moet in een behoefte voorzien, gezien de opmerkingen op nogal wat enquêteformulieren dat er best wat meer technische zaken mogen worden besproken.

In het Decembern timer kunt u onder meer verwachten: een interview met de eerste en met de huidige voorzitter van *Radius*, alsmede met de eerste redactie van *AktieRadius*; iets over de geschiedenis van het houtdraaien; het tweede deel van het overzicht van verschenen artikelen, de vaste rubrieken, en nog veel meer.

Wij hopen dat u ook daar weer met plezier naar zult uitkijken.

Tom Boekman, Jeanne Feith

Regiobijeenkomsten Kring Haarlem:

19 september 1999 bij Iet Feith, Spaarnwouderstraat 10.

6 november 1999 bij Pem Kalshoven, Vogelwaard 24.

8 januari 2000 bij Muck Douma, Groot Heiligland 18.

27 februari 2000 bij Iet Feith.

Aanvang alle bijeenkomsten 13.00 uur.

(Radiusleden uit andere regio's die eens een kijkje willen komen nemen zijn van harte welkom!)

Regio Lochem:

4 oktober 1999 bij Peter van de Waal, Mosbergweg 29, Borculo. Aanvang 19.30. Onderwerp: Dierdraaien.

8 november 1999 bij Peter van de Waal. Geen opdracht.

OPROEP

Is er een houtdraaiër die iets voordraaien kan, een bijzondere techniek of een erg goed gevormd object? Het 'Drechselsymposium 2000' in het Erzgebirge in Duitsland nodigt een Nederlander uit om te komen voordraaien. Deze acteur kan dan kosteloos onderdak krijgen. Denkt u, dat u er geschikt voor bent, dan kunt u een brief schrijven aan de voorzitter A. van den Berg, Zernikeplein 34, 7242 JC Lochem. Vermeldt u in de brief waarom u denkt onze vereniging te kunnen vertegenwoordigen. Evt. met foto's van uw werk en of opgedane draaiervaring. Graag ontvangen wij uw inzending voor 1 november. Het symposium is van 2 t/m 5 augustus 2000 elke dag van 9.00 uur tot 17.00 uur. Er zullen tien houtdraaibanken staan en bemand zijn met beroemde en minder bekende houtdraaiërs. U weet het bij voorbaat: er kan er maar één heen.

Radius heeft een gouden toekomst

"Het grappige is, dat Radius als vereniging van houtdraaiërs eigenlijk helemaal bij toeval is ontstaan. En kijk nu eens wat het na vijf jaar geworden is! Het zit er dik in dat het nog veel groter en nog veel beter gaat worden. En dan zeggen sommige mensen dat toeval niet bestaat; nou ja, misschien heeft het ook gewoon zo moeten wezen..."

We praten met Muck Douma over de geboorte van Radius.

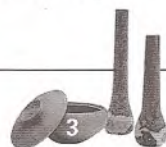
"Hier beneden gebeurde het allemaal, in 1994. Maar de kiem werd elders gelegd; in Haastrecht om precies te zijn. Maar daarvoor moet ik eerst wat verder terug, want oorspronkelijk ben ik helemaal geen houtdraaiër."

"Beroepshalve werkte ik altijd in opdracht van mensen. Intussen droomde ik van het maken van vrij werk. Een vierkant houten doosje met een ronde opening, een schroefdaad, en een afdraaibare dop. Eerst probeerde ik van die droom werkelijkheid te maken op een tweedehands metaaldraaibank, maar serieus werd het pas toen ik 65 werd. Achter mijn rug organiseerde Mieke, dat al mijn vrienden en kennissen, in plaats van een klein cadeautje, wat geld gaven, en dat leverde mijn eerste draaibank op. Ik moest alles zelf uitvinden, en dat leek redelijk te lukken, tot het me bijna een vinger kostte..."

Douma begreep dat hij les moest nemen. Op een Open Dag Hout ontmoette hij Arie Boogert, die hem de kneepjes van het houtdraaivak leerde.

"Op een dag vroeg Arie mij, of ik niet eens een lezing wilde houden op een bijeenkomst van de leden van de Leerlingenvereniging in de Houtvakken. Die bijeenkomst vond plaats in Haastrecht, en ik vond het leuk om te doen omdat die Leerlingenvereniging zowel aankomende beroepshoutwerkers als amateurs verenigt. Het onderwerp waarover ik zou praten was "Het Ambacht", vrij algemeen dus. Maar vlak voor ik begon, zeiden de organisatoren dat ik toch vooral ook iets moest zeggen over Opleiding. Nou ja, daar sta je dan."

"Aan het einde van mijn verhaal heb ik gezegd: de organisatoren van deze bijeenkomst vroegen mij of ik ook nog wat over Opleiding wil vertellen. Nou, laat ik volstaan met te zeg-

MUTATIES LEDENLIJST

Nieuwe Leden:

W. van As, Joh. van Oldenbarneveldstraat 55, 4191 ZK Geldermalsen.

J. van Beek, Torenakker 24, 5731 CC Mierlo

N. de Boer, Residentie Azuree 2, 4847 JA Teteringen; 076 - 5718536.

F. Driessen, Heiligenbergerweg 113-2, 3816 AJ Amersfoort; 033 - 4755706.

K. Eharruyen, v.d.Waalstraat 22, 3514 GV Utrecht; 030 - 2722100.

N. Foulger, Diamantstraat 12, 4817 HV Breda; 076 - 5204940.

G. Korving, Zaalboslaan 59, 6881 RG Velp; 026 - 3619639.

G.B. Kuijper, Zeglis 77B, 1813 SK Alkmaar; 072 - 5403297.

J. v.d.Laar, Barneveldseweg 144, 3862 PE Nijkerk; 033 - 2461908.

C. Langerak, Keurmeesterstraat 8, 2871 CM Schoonhoven; 0182 - 386804.

Mevr. F. van Loon-van Bentum, Bloemenschans 91, 2215 DJ Voorhout; 0252 - 231680.

A. Rosbach, Meidoornsingel 67, 3053 BK Rotterdam; 010 - 418786.

J. van Tol, Korte Veerstraat 9, 4157 GR Enspijk; 0345 - 651483.

H.W. Verbiest, Kon. Julianastraat 32, 6582 BH Heumen; 0240 - 3585966.

R.F. Westerveld, Vonderstraat 101, 7419 BM Deventer; 0570 - 641052.

A.F. Zwanenburg, Pluto 1, 2221 PL Katwijk; 071 - 4030969.

Verhuisd:

A. de Jong, De Hoef; nieuw adres: Kromme Mijdrecht 31, 1426 AB de Hoef.

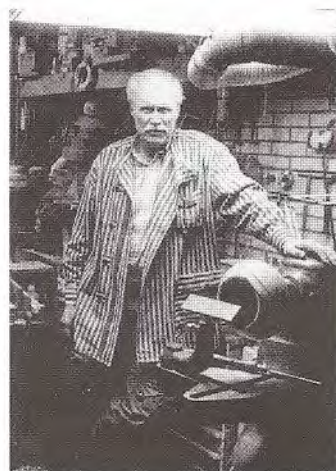
Leo Kruij, Zeist; nieuw adres: Nijkerkerstraat 67A, 3882 PD Putten.

gen dat opleiding in de ambachtelijke vakken van enorm belang is, maar dat er eigenlijk te weinig aandacht aan wordt gegeven. In mijn discipline, het houtdraaien, bestaat helemaal geen opleiding. Dat betekent voorlopig, dat de houtdraaiers van elkaar moeten leren. Als er hier vandaag houtdraaiers zijn die regelmatig voor technische problemen staan, dan moeten ze elkaar opzoeken om antwoorden te vinden bij elkaar. Daar werd op gereageerd, en toen heb ik besloten een bloknote neer te leggen waar mensen zich konden inschrijven. Toen ik naar huis ging had ik de namen en adressen van 17 houtdraaiers!"

Toen de dagen daarna nog steeds namen en adressen binnen bleven komen, besloot Muck om in april 1994 een bijeenkomst in Haarlem te organiseren. Staande de bijeenkomst besloten de 23 aanwezigen de houtdraaiersvereniging Radius op te richten.

"We beseften hoe belangrijk een landelijke vereniging kan zijn voor al die individuele houtdraaiers in ons land. De mogelijkheid van het stimuleren van onderlinge contacten, het kunnen leren van elkaar, het ontwikkelen van een echte opleiding voor houtdraaiers, het vergroten van de kennis van materialen en gereedschappen, het oprichten van regio's, het houden van landelijke bijeenkomsten, het uitgeven van een blad, het leggen van internationale contacten, het stichten van een centrale bibliotheek en videotheek, en zo nog een heleboel meer, dat kan allemaal alleen maar op niveau gebeuren door een landelijke vereniging."

"Iedereen legde ter plekke geld op tafel. Jobs van der Dussen werd als voorzitter benoemd, Arie Boogert werd penningmeester, Lilly van der Dussen ging het blaadje doen, en ik werd contactadres. Officieel werd Radius een echte vereniging op 15 oktober 1994; toen was ons ledental al gegroeid tot meer dan 150!"

HOUTVEILING FORT VECHTEN

Op de eerste zaterdag van november (6 november 1999) wordt op het historische Fort bij Vechten de eerste "kwaliteitshoutveiling" georganiseerd. De veiling biedt beheerders/eigenaars de gelegenheid om kleine partijen of een enkel stamstuk van bijzondere kwaliteit op de markt te brengen. Hout dat tot nu toe – bij gebrek aan beter – vaak in de open haard verdwijnt. En dat terwijl er veel moois van kan worden gemaakt, getuige het werk dat door professionele beeldend kunstenaars, houtdraaiers en meubelmakers tijdens hetzelfde weekend zal worden getoond.

Van oudsher is de Utrechtse Vechtstreek beroemd om haar mooie parken en tuinen, waar vaak bijzondere houtsoorten groeien. Bij het beheer komen vaak kleine hoeveelheden prachtig hout vrij, die maar al te vaak verdwijnen in de kachel of op de composthoop. Vanaf nu is er gelegenheid bij zonder hout in te brengen voor de Houtveiling "Fort Vechten". Onder bijzonder hout verstaan wij o.a. hout met afwijkende structuur/nervatuur, glans, gaffels, slapende knoppen, of de wat minder gangbare soorten, zoals kers, robinia, (wortel)noten, meidoorn, peer, taxus etc. Kortom: iets bijzonders.

Zowel de houtveiling als de tentoonstelling zijn een gezamenlijk initiatief van de Stichting Werk aan de Linie en de Vereniging Houtrijk Nederland.

Beheerders van groen, landschap, bos of park die wel eens zo'n bijzonder stuk hout in handen krijgen kunnen dit nu voor deze veiling aanmelden. De aanmelding ver-

"Na vijf jaar is onze vereniging flink gegroeid, ons periodiek is een volwaardige uitgave geworden, en de bestuurskracht is toegenomen. Maar we zijn er nog lang niet: er is nog een tekort aan menskracht en een tekort aan geld om te kunnen doen wat we eigenlijk zouden willen. Wat we nodig hebben is: meer leden, en meer actieve leden.

Meer leden betekent: meer geld.

Meer actieve leden betekent: meer mogelijkheden om te doen wat gedaan moet worden.

Vaak merk je tegenwoordig in een Vereniging dat de leden zich alleen maar afvragen: Wat betekent de Vereniging voor mij? Bij houtdraaiers valt dat nog wel mee, hoor, laat ik dat er bij zeggen, want houtdraaiers zijn over het algemeen mensen met een goede instelling. Maar ik zou willen dat nóg meer leden zich ook eens zouden afvragen: Wat betekenen ik voor de Vereniging?"

De enquête

Vraag 1: Wat vindt u van het lettertype dat wordt gebruikt in AktieRadius?

Antwoord: **niet veranderen** 79,7%; te klein 18,7%; geen mening 1,6%.

Vraag 2: Wat vindt u van het formaat van AktieRadius?

Antwoord: **niet veranderen** 87,5%; te klein 12,5%.

Vraag 3: Wat vindt u van de foto's in AktieRadius wat betreft de grootte?

Antwoord: **niet veranderen** 81,3%; te klein 18,7%.

Vraag 4: Wat vindt u van het in AktieRadius gebruikte papier?

Antwoord: **niet veranderen** 82,8%; te mooi/te duur 17,2%.

Vraag 5: Staan er voldoende foto's in AktieRadius?

Antwoord: **ja** 51,6%, nee 48,4

Vraag 6: Hoe vindt u de kwaliteit van de foto's?

Antwoord: **niet veranderen** 93,8%; slecht 6,2%.

loopt via Nieuwland in Wageningen. Door uw adres-gegevens door te geven ontvangt u een aanmeldformulier en het reglement. U kunt dit doen: bij voorkeur per fax (0317-425046), of anders per telefoon (0317-421711).

INTERNET VOOR HOUDDRAAIERS

Ons adres is:

<http://www.radius-noord.demon.nl>

Nieuwe links

Internationaal houtdraaierssymposium in augustus 2000

Er komt een internationaal houtdraaierssymposium in Olbernhau (een half uur rijden vanaf Seiffen een houtdraaiersdorp) in het Erzgebirge in Duitsland van 3 t/m 6 augustus 2000. Er zijn acht programma's.

1. Traditioneel. Schotels, schalen en dozen draaien. Met o.a. lepelboren en uitdraaihaken. Een fluit wordt gedraaid. Dieren worden gedraaid (reifendrehen). Men kan zelf ook draaien op een trapdraaibank.
2. Internationaal. Demonstraties de stand per mei 1999. Richard Raffan en Terry Martin uit Australië. Harry Memelink uit Nieuw Zeeland, Dave Regester, Ray Key en Peter Gill en Robin Wood uit Engeland. Michael O'Donnell uit Schotland. Kurt Johansson uit Zweden. Roman Scheidel uit Frankrijk. Rainer Günter en Sepp Viehauser uit Oostenrijk. Siggi Angerer uit Zwitserland. Hans Weißflog uit Hildesheim, Duitsland. Peter Hromek uit Sinntal, Duitsland. H.A. Schilling uit Grünstadt, Duitsland. Met verdere houtdraaiers uit verschillende landen staan ze nog in verbinding.

Vraag 7: Hoe vaak moet AktieRadius verschijnen?

Antwoord: **niet veranderen (=4x per jaar) 53,1%**; vaker (6x) 46,9%.

Vraag 8: Hoe vindt u de indeling van AktieRadius?

Antwoord: **niet veranderen 78,1%**; te rommelig 18,7%; geen mening 3,2%.

Vraag 9: Mist u artikelen in AktieRadius?

Antwoord: nee 43,8%; **ja 48,3%**; weet niet 7,9%.

Vraag 10: Hoe vindt u de kwaliteit van de artikelen in AktieRadius?

Antwoord: **goed 78,1%**; te moeilijk 18,7%; te weinig inhoud 3,2%.

Vraag 11: Moet AktieRadius alleen over houtdraaien gaan?

Antwoord: **alleen over houtdraaien 54,7%**; breder 45,3%.

Vraag 12: Wat vindt u van het aantal advertenties?

Antwoord: te weinig 3,2%; precies genoeg 45,3%; **mag meer zijn 51,5%**.

CONCLUSIE:

Op 9 van de 12 vragen werd door een grote meerderheid van de lezers gezegd dat ze tevreden waren. Dat is bemoedigend voor de redactie. Daarnaast werden door de lezers bijzonder veel nuttige suggesties gedaan. Deze zullen zorgvuldig worden bestudeerd en waar mogelijk uitgevoerd.

Het volgende nummer van ons blad zal vanwege het lustrum nog weer een bijzonder nummer zijn. Daarna zullen de enquête-resultaten gebruikt worden om voor de volgende jaargang ons voordeel mee te doen.

De enquête mag daarmee boven verwachting geslaagd worden genoemd. De redactiecommissie dankt iedereen die het enquêteformulier heeft ingevuld.

De redactiecommissie

3. Cursus creativiteit. Het doel van de cursus is dat de deelnemer onder begeleiding op vormenzoektocht gaat en zo mogelijk aan het eind een object heeft gerealiseerd. Cursusleiders zijn Prof. Gerd Kaden uit Neuhausen en Sepp Viehauser.
4. Gesmede beitels. De smid laat zijn werk zien.
5. Houtdraaibanken. De nieuwste ontwikkelingen op het gebied van houtdraaibanken en er wordt een voordracht over gehouden.
6. Nuttig gebruik en spel. Een tentoonstelling, waarbij de makers van de drie interessantste objecten een prijs winnen.
7. Terugblik. Tentoonstelling van houtdraaiwerk over de laatste 50 jaar met als thema 'Nuttig gebruik en spel'.
8. Excursies. Excursies naar bezienswaardigheden in de omgeving.

Heeft u interesse dan kunt u meer informatie aanvragen bij:

Verband Erzgebirgischer Kunsthandwerker und Spielzeughersteller e.V., Albertstraße 15, D-09526 OLBERNHAU, DUITSLAND. Of e-mail: verband@erzgebirge.org
Voor het totale programma wordt ca. DM 250,- gevraagd.

Er zijn twee websites die over de conferentie gaan. Drechselzentrum Erzgebirge is van de firma Steinert. Deze verkoopt houtdraaibenodigheden, waaronder houtdraaibanken, beitels, etc. Ze hebben speciaal een pagina gewijd aan het symposium. De website van het symposium zelf is op dit moment nog niet klaar. Nog even wachten dus.

U vraagt, wij helpen u draaien

In deze rubriek beantwoordt de Technische Commissie vragen van leden. De TC houdt zich aanbevolen voor vragen op het gebied van de techniek van het houtdraaien. Bovendien verzoekt de TC regio's en afdelingen waar interessante problemen op dit gebied aan de orde komen, daarvan in deze rubriek verslag te doen.

Het lid J.J.v.d.V. zond ons de volgende vraag:

"Bij grote onregelmatige stukken hout geef ik bij het vastzetten op het meeneemcenter de voorkeur aan het vastlijmen op een patroon die op de opspanplaat is geschroefd. Een starre verbinding dus, in plaats van een greep in een klauwplaat of chuck. Uit veiligheid breng ik nog wel eens de losse kop tegen de andere kant van het hout, maar als de centrering niet perfect is, komt mijn probleem: bij elke omwenteling worden mijn lagers op de proef gesteld! Hoe lost men dit op?"

Antwoord van de Technische Commissie:

Als het losse center niet absoluut in lijn is met de hartlijn van de hoofdas, zal er altijd wringing optreden in de lagers van de hoofdas als het werkstuk met het losse center wordt aangedrukt. Ook een laag toerental lost dat probleem niet op: er treedt weliswaar minder warmteontwikkeling op, waardoor de indruk zou kunnen ontstaan dat de draaibank minder wordt geschaad, maar de werkelijkheid is anders: de wringing wordt niet minder. En wringing betekent slijtage in de lagers. Wanneer een patroon wordt gebruikt, is dan ook een methode aan te raden die gebruik van een tegencentra overbodig maakt. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan de volgende wijze van monteren:

1. Maak een plat vlak aan het te bewerken stuk onregelmatig hout door middel van zagen of schaven.
2. Lijm hierop een schijf hout van enige dikte.
3. Schroef een plaat hout (bijvoorbeeld multiplex) op een opspanplaat. Neem hiervoor geen te kleine opspanplaat. Gebruik zoveel schroeven als er gaten zijn (aanbevolen aantal schroeven: 8!).
4. Teken of kras concentrische cirkels op deze schijf hout (dit gaat het gemakkelijkst als we deze even op de hoofdas opspannen).
5. Lijm het te bewerken hout met de aangeliemde schijf op het multiplex, zo goed mogelijk centrisc binnen één van de cirkels.

Valley Woodturners HomePage Dit is een houtdraaiers vereniging uit de Ottawa vallei in Canada. Ze houden elke maand een bijeenkomst. Een onderdeel van deze bijeenkomsten is o.a. 'laten zien en vertellen' waarin de leden vertellen over hun succes- sen, mislukkingen, ideeën en technieken.

Wilt u een artikel schrijven voor op Internet!
We hebben nu ook de mogelijkheid om zelf artikelen te schrijven. Weet u nog een mooi onderwerp? Heeft u tijd of zin om iets op papier te zetten. Bijv. over het draaien van bloemen, het draaien van een tafel, etc. De werktekeningen kunnen het beste op een A-4tje getekend worden met een dikke zwarte viltstift. Ze worden dan tot 3 keer verkleind. Tekeningen getekend met potlood of pen kunnen niet op Internet omdat men dit niet op het beeldscherm kan zien. Foto's kunnen er ook bij. De tekst het liefst via e-mail of diskette.

Wilt u ook foto's van uw houtdraaiwerk op Internet!

Zet uw houtdraaiwerken op de foto voor de galerie! U hoeft hiervoor geen gevorderde houtdraaiër te zijn. Immers iedere houtdraaiër vindt zijn 'draaiwerk' het mooiste. Close-up foto's geven het beste resultaat. Doe twee foto's van uw draaiwerk, met uw naam, voornaam, beschrijving van het object, de houtsoort(en) en grootte, samen met een extra enveloppe met uw naam en adres en voldoende porto (zo krijgt u uw foto's retour) in de enveloppe en stuur deze naar: Truus Beisterveld, Hoofdweg Oost 59, 9944 BW NIEUWOLDA.

Heeft u thuis geen internet? Kijk dan eens bij de bibliotheek.

Truus Beisterveld, Nieuwolda

(N.B.: gebruik voor de lijmingen FRENCKEN constructielijm TX).

Deze methode geeft na het drogen voldoende sterkte om zonder tegencenter snijdend te kunnen bewerken. Wees met schrapen voorzichtig: schrapen roept veel grotere krachten op dan snijdend draaien.

6. Nadat de vorm is gedraaid kan het voorwerp worden losgestoken ten koste van de opgelijmde tussenschijf.
7. Draai daarna de multiplex plaat weer schoon en vlak, klaar voor een volgend gebruik.

Lid A.v.d.B. vraagt:

"Moet of kan je voor het uithollen van hout (bijvoorbeeld bij een pot of schaal) speciaal gereedschap gebruiken? Maakt het verschil of je kops draait of langshout?"

De Technische Commissie antwoordt:

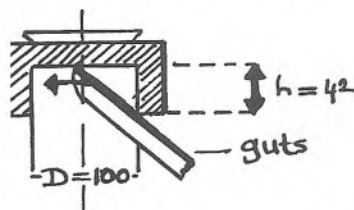
Het is van de mate van uithollen afhankelijk of er speciaal gereedschap nodig is. Zolang de uitholling niet een cilindrische vorm met vlakke bodem heeft, kan hij gemaakt worden met een goed geslepen guts.

Een cilindrische vorm met een vlakke bodem kan maar tot een bepaalde diepte worden uitgehold met een scherpe guts.

We kunnen daartoe de volgende berekening maken. Als de guts een vouw heeft van veertig graden, dan kan de maximale diepte van de uitholling die met deze guts kan worden berekend als volgt:

De tangens van 40 graden is 0.84 (beschikt u nog over zo'n tabellenboekje?); we hebben te maken met de halve diameter, en 0,84 gedeeld door 2 is 0,42.

De diepte van de cilindrische uitholling kan niet meer zijn dan 0,42 maal de diameter van de cilinder. Hebben we dus een diameter van 100 mm., dan kan deze met een guts met een vouw van 40 graden tot 0,42 maal 100 mm, is 42 millimeter worden uitgehold snijdend met een guts (zie schets).

Aan te bevelen is hierbij eerst een gaatje te boren in het hart, iets minder diep dan de kom, cilinder of pot wordt gewenst. Bij het uithalen eindigt iedere steek in

het geboorde gat. Hierdoor wordt voorkomen dat er een pit blijft staan.

VRAAG EN AANBOD

Hout te koop

Ons lid Jan van Tol is enkele jaren geleden gestopt als beroepsdraaier. Hij draait nu nog af en toe als hobby. In de afgelopen jaren heeft hij een zeer aanzienlijke hoeveelheid hout verzameld. Hout dat droog is, want hij droogt zijn hout zelf in een door hemzelf gebouwde droogkamer.

Jan wil het merendeel van het hout verkopen. Hij heeft zo'n vijftig soorten liggen, zoals:

- *Inlands*: naast de algemene soorten ook christusdoorn, douglas, eiken, esdoorn, gouden regen, katalpa, larix, noten, platan, prunus, taxus, tulpen.
- Noord Amerika: noten.
- Zuid Amerika: cocobolo, bruinhart, cordia, gonzalo alvez, palissander, patrijshout, purperhart, rozehout, slangehout, sucupura, zalmhout.
- Afrika: afzelia, azobé, bengé, bubinga, ebben, khaya, koningsmahonie, wengé, zebrano.
- Azië: ceder, padoek (Andamanen Eilanden), rode meranti, teak.

En dat is nog maar een keus. Wie geïnteresseerd is kan een afspraak met Jan van Tol maken via telefoonnummer 0345-651483. Jan woont in Enspijk.

Roelof C. Schmidt

Ervaringen met draaibank

Ons (bestuurs)lid Iet Feith is geïnteresseerd in ervaringen van lezers met de draaibank C 1000 (Cobra 1000) van Woodfast. Wie een dergelijke machine heeft of uit ervaring kent wordt verzocht Iet te bellen (na 18.00 uur) op nummer 023-5353935.

Als het uithollen gereed is, maak je een paar laatste sneden om mooi werk te maken, en ben je precies op diepte.

Christiaan Jörg is hier een meester in; hij demonstreert deze techniek elke Demodag in Arnhem.

Als je cilindrisch diep wilt uithollen, dan kan dat alleen door te schrapen, of met speciaal 'snijgereedschap'.

Ondersneden werk, dus werk waarvan de holte beduidend groter is van diameter is dan de opening van de pot, wordt gemaakt met speciaal gereedschap. Het zou in dit kader te ver gaan om uit te weiden over dit gereedschap. Mogelijk wijden wij er een keer een demonstratie aan op een van onze Demodagen in Arnhem.

De vraag of er verschil is tussen kops- en langshout draaien is niet eenvoudig te beantwoorden, omdat iedere houtsoort zich anders gedraagt. Het gedrag van hout is dus sterk afhankelijk van de vraag welke houtsoort je draait. Uiteraard is er verschil tussen kops- en langshout draaien, maar ander gereedschap is er op zich niet voor nodig.

Met name het snijden met de houtdraad mee en tegen de houtdraad in geeft een groot verschil, al is dat onderscheid niet bij iedere houtsoort hetzelfde. Probeer dit uit op stukjes proefhout, en wanhoop dus niet.

Succes en vriendelijke groeten,

De TC

Over de risico's van het inademen van houtstof.

Van Peter van de Waal ontvingen we een afschrift van een zeer belangwekkend rapport. In de werkplaats van de Stichting Werktraining in Arnhem – u weet wel, waar onze Demodagen steeds zijn – zijn door een Arbo-dienst metingen gedaan. Het ging om houtstof in de lucht bij verschillende vormen van houtbewerking.

Onze eigen Technische Commissie heeft vorig jaar een publicatie geschreven over stof en vooral over de afzuiging daarvan. Het rapport dat Peter van de Waal ons ter beschikking heeft gesteld is o.i. een hele dikke streep onder het belang van stofafzuiging zoals door de T.C. reeds is bepleit. We geven hier de voor ons belangrijke delen van het ARBO-rapport weer.

Les

Jan van Tol, de voormalige beroepsdraaier van wie het hout hierboven al wordt aangeprezen, start half september in Enspijk met het geven van een kennismakingsles. Hij denkt aan drie personen, die zo'n anderhalf uur les kunnen krijgen. De les dient onder meer voor niveaubeoordeling, aanpak en realiseren van vormideeën, en wat er verder ter sprake komt. Jan wil van zijn cursisten dan ook horen wat zij vinden van zijn aanpak. Verder kan hij adviseren over de verdere (individuele) aanpak. Afspraken kunnen worden gemaakt (en informatie kan worden verkregen) op telefoonnummer 0345-651483.

Wie wil testen?

Radius zoekt een aantal vrijwilligers die de komende tijd bereid en in staat zijn draaibanken te testen. De bedoeling is dat in overleg met de Technische Commissie een aantal merken wordt geselecteerd, die aan de hand van een aantal op te stellen beoordelingscriteria zullen worden bekeken. De vrijwilligers zullen op de banken kunnen draaien, en hun bevindingen op papier zetten. De producent zou daar zo nodig nog een woordje aan kunnen toevoegen. Op deze manier hoopt de vereniging Radius de leden die een nieuwe draaibank willen aanschaffen te kunnen informeren en wegwijs te maken. Vrijwilligers kunnen zich melden bij een van de achter in dit nummer vermelde bestuursleden.

Eigenschappen /voorkomen en gezondheidsrisico van houtstof

Houtstof is een organische stof. Houtstof bevat natuurlijke toxische componenten en eventueel niet-natuurlijke componenten ten gevolge van houtverduurzaming, lijmen en verven. Blootstelling aan houtstof en daardoor ook aan de stoffen waarmee het hout bewerkt is, kan plaatsvinden, als het hout op de een of andere manier verwerkt wordt door zagen, draaien, schuren, frezen of boren.

Hoe groot de houtstofdeeltjes zijn is afhankelijk van de houtsoort en van de bewerking die er op uitgevoerd wordt. Het bewerken van hardhout, bijv. acacia, veroorzaakt een grotere hoeveelheid fijn stof dan het bewerken van zachthout als bijv. vuren. Houtbewerkingen die doorgaans een relatief hoog blootstellingsniveau veroorzaken zijn zagen, schuren en in mindere mate frezen, schaven en snijdend draaien.

In het algemeen kan worden gezegd, dat deeltjes groter dan 50 µm niet worden ingeademd. Deeltjes tussen 10 en 50 µm blijven in de keelholte steken en deeltjes kleiner dan 7 µm zijn in staat door te dringen tot de longblaasjes.

Gezondheidsrisico

Een paar algemene ziekteverschijnselen die het gevolg kunnen zijn van blootstelling aan houtstof zijn:

Luchtwegen De slijmvliezen van mond-, neus- en keelholte en van de bovenste luchtwegen kunnen geïrriteerd raken. Als de bovenste luchtwegen geïrriteerd raken, kunnen de slijmvliezen ontstoken raken en kan zich een zelfs chronische neusverkoudheid ontwikkelen die kan overgaan in bronchitis.

Een ernstig gevolg van blootstelling aan houtstof is longfibrose. Ook astma kan het gevolg zijn. Het staat vast, dat sommige van nature in het hout aanwezige stoffen allergieën kunnen veroorzaken. Ook is aangetoond dat stofdeeltjes van vele houtsoorten kankerverwekkende eigenschappen hebben en o.a. neuskanker kunnen veroorzaken.

Huid Door de mechanische inwerking van houtstofdeeltjes kan de huid geïrriteerd raken. Bij langer durende blootstelling wordt de huid droog en rood en ontstaan kloven en blaren. Vooral tropisch hout staat er om bekend dat het allergische huidreacties kan veroorzaken. Gevolg daarvan kan weer zijn het ontstaan van eczeem.

Oog Houtstof in het oog zal eerst leiden tot oogirritatie. Bij aanhoudende blootstelling kan het oogbindvlies gaan ontsteken en daarna zelfs het hoornvlies.

Index: Rubrieken van Aktie Radius 1994 t/m maart 1998 (F.Flettermann, 21-04-1999).

Opmerking 1: Sommige onderwerpen kunnen in meerdere rubrieken genoemd worden.

Opmerking 2: Vaste rubrieken van pagina 1, zoals "Van de redactie" en algemene zaken "Van het bestuur" zijn weggelaten.

1. Van het bestuur (aparte onderwerpen)
2. De houtdraaibank
3. TC (Technische commissie): Aan het werk voor de leden
4. Houtvaria
5. Uit de werkplaats
6. Veiligheid
7. Gereedschap
8. Handige tips
9. Hout onderweg
10. Voor u gelezen
11. Boeken
12. Houtdraaicursussen
13. Reclame-adressen: hout
14. Reclame-adressen: gereedschap & houtbewerkingsmachines
15. Vraag en aanbod
16. Regionieuws

1 - VAN HET BESTUUR

Jaargang/nummer/pag

Bijeenkomst 23 mensen ter oprichting vereniging met oproep bestuursleden.

* Fantastisch - OPRICHTING RADIUS.	1/ 3/ 1
* Kan u een knopje ammelatje draaien?	1/ 4/ 1
* Oproep aan alle houtdraai(st)ers in Noord-Holland N.	1/ 4/ 4
* Regioclubs.	2/ 5/ 2
* Over de regio's.	2/ 5/ 2
* Regio's.	2/ 5/ 1
* Maak eerst een tekening.	2/ 6/ 1
* Oud ambacht dankzij / ondanks nieuwe ontwikkelingen.	4/14/ 3
* Radius, regio's en rendement.	4/16/ 1
	4/17/ 1

2 - DE HOUTDRAAIBANK

* Overwegingen bij de aanschaf van een houtdraaibank.	2/ 5/ 4
* Het bouwen van een eenvoudige draaibank.	1/ 4/ 2
* Het bouwen van een eenvoudige draaibank - aanvulling	2/ 5/ 3
* De leunspaan.	2/ 5/ 3
* De leunspaan.	2/ 6/ 4
* De leunspaan: Een en ander van de TC.	2/ 7/ 3
* De leunspaan - vervolg van nr.5.	2/ 7/ 2
* De leunspaan - vervolg van nr.5.	2/ 8/ 2
* Nogmaals de leunspaan.	3/10/ 5
* Over draaibanken o.a. leunspaan.	3/12/ 5
* Een zelfbouw draaibank o.a. de leunspaanhouder.	4/16/ 8
* Het bed: aanvulling waar je bij een draaibank op moet letten.	2/ 6/ 4
* Over draaibanken o.a. het geslepen bed.	3/12/ 5
* Een zelfbouw draaibank o.a. het bed.	4/16/ 6
* Een zelfbouw draaibank o.a. bed-verlenging.	4/16/18
* Wees zuinig op je bank.	3/10/ 7
* Een machine met twee opspankoppen - Springwood/Selby.	3/11/ 2
* Een nieuwe houtdraaibank - Wivamac DB 1000.	3/11/ 1
* Gebruiks(on)vriendelijkheid.	3/10/ 3
* Over draaibanken, hun kopers en verkopers o.a. trillingen, toerentallen, leunspaan, centers, draaikop, geslepen bed, motor en motorophanging.	3/12/ 5
* Een nieuwe draaibank - zelfbouw.	4/16/ 5
o.a. hoofdbok.	4/16/ 5
losse kop.	4/16/ 8
leunspaanhouder.	4/16/ 8
bed.	4/16/ 6
bed-verlenging.	4/16/ 8
draaibare hoofdkop & as.	4/16/ 6
* Vervolg: een nieuwe draaibank	
Het draaien van de trapbalusters	4/17/ 3
* Reactie op "een nieuwe draaibank".	4/17/ 5
* Afstellen hoofdlager Record CL3.	4/14/ 2
opmerking: zie ook	4/14/ 1

3 - TECHNISCHE COMMISSIE: Aan het werk voor de leden

* Aan alle belangstellenden en leden van het eerste uur.	1/ 1/ 1
* Aan alle belangstellenden en toekomstige leden.	1/ 2/ 1
* Oproep & beste (adspirant-)leden: Oprichtingsdag Arnhem 15-10-1994.	1/ 3/ 2
* De werkgroep techniek.	2/ 8/ 2
* Van de regio-commissaris.	2/ 8/ 1
* Van de voorzitter.	2/ 8/ 1

* Oproep landelijke tentoonstelling.	4/14/ 8
* Organisatie (regio) expositie & draaiboek.	4/15/ 1
* TC aan het werk voor de leden:	4/16/ 2
Vastleggen werkwijzen en technieken	
Onderwerpen bulletins	
Lezingen	
Demonstraties, enz.	
* Omgaan met houtstof.	4/17/ 2

4 - HOUTVARIA

* Ideeën verkrijgbaarheid hout.	1/ 3/ 2
* "Machinaal" en wat dan nog?	1/ 3/ 4
* Die open dag hout, stelt dat wat voor?	2/ 6/ 3
* In de werkplaats - uit de werkplaats.	2/ 6/ 2
* Wat zijn we eigenlijk?	2/ 7/ 4
* De eerste keer.	2/ 7/ 4
* Magnetronovens en houtdrogen.	2/ 6/ 2
* Magnetron in discussie.	2/ 7/ 3
* Brooddraaien in de magnetron.	2/ 8/ 4
* Haast hebben met nat hout.	2/ 8/ 2
* Lepziekte en "wetwood".	3/ 9/ 5
* Over het drogen van hout.	3/ 9/ 5
* Bijdrage discussie verschil tulpenhout & magnoliahout.	3/10/ 7
* In de leer bij Toon (let op veiligheid!).	3/11/ 5
* Aspecten wel of niet verkopen.	3/11/ 9
* Dollen met draaibanken I.	3/ 9/ 7
* Dollen met draaibanken II.	3/12/ 5
* Dollen met draaibanken III.	4/13/ 8
* Zuidwest-Australië, een bijzonder houtdraailand.	4/15/ 9
* Nog eens: Maria van Kesteren.	4/15/ 5
* Hout drogen en lakken.	4/15/ 3
* Kneedbaar hout.	4/16/ 9
* Aanval op het record grootste gedr.schaal ter wereld.	4/17/ 9
* De zwiepende boomtak.	4/17/ 9

5 - UIT DE WERKPLAATS

* Schuurwerk: schuurlijnen;strookjes glas.	1/ 2/ 4
* Het zagen van sponningen in ronde werkstukken.	1/ 3/ 3
* Snijplaatjes - secondenlijm.	1/ 4/ 4
* Het bouwen van een eenvoudige draaibank.	1/ 4/ 2
* Ovaal draaien.	2/ 5/ 6
* Politoeren.	2/ 5/ 3
* Reactie op "Het draaien met speciale beitels"(1/4/4). (Open dag te Zutphen)	2/ 5/ 3
* Tips secondenlijm - uit de werkplaats.	1/ 4/ 4
* Reactie op Muck's tips m.b.t. secondenlijm.	2/ 6/ 2
* Berekeningswijze voor het draaien van een bol / kogel.	2/ 6/ 5
* Over bollen draaien.	2/ 7/ 1
* Kogels draaien.	4/16/ 3
* Speed en Eez - friction polish.	2/ 7/ 1
* Profiel draai-ervaringen van minder ervaren draaier.	2/ 7/ 1
* Verlichting.	2/ 7/ 1
* Secondenlijm - Uit de werkplaats - scheuren repareren.	1/ 4/ 7
* Welke lijmen gebruiken we?	2/ 8/ 5
* Het maken van een armband.	2/ 6/ 5
* Aanvulling: Armband.	2/ 8/ 2
* Gekleurde groeven in draaiwerk.	2/ 8/ 5
* Gekleurde groeven in draaiwerk - vervolg.	3/ 9/ 5
* Over beitels en vijlen.	3/ 9/ 5
* Haast hebben met nat hout.	2/ 8/ 2
* Drogen van hout.	2/ 8/ 5
* Drogen van hout.	3/ 9/ 1
* Reacties: Drogen van hout.	3/ 9/ 1
* De leunspaan.	2/ 5/ 3
* De leunspaan.	2/ 6/ 4
* De leunspaan - vervolg nr. 5	2/ 7/ 2
* De leunspaan.	2/ 8/ 2
* Nogmaals de leunspaan.	3/10/ 5
* Over slijpen zal nog wel geruime tijd gepraat en geschreven worden.	2/ 6/ 6
* Gebruiks(on)vriendelijkheid.	3/10/ 3
* Slijpen: een feest - Tormek 1200 Supergrinder.	3/11/ 3
* Klemmen.	3/11/ 2
* Meedraaiend center voor miniatuur-draaiwerk.	3/11/ 2
* HSS draaibeitels.	3/12/ 3
* De afdraaiguts.	4/13/ 2
* Het draaien van doosje met deksel.	4/13/ 1

Jaargang/nummer/pag

* Draaien zonder center - /meenemer afdrukken.	4/13/ 1
* Afstellen hoofdlager Record CL3.	4/14/ 2
* Smering hoofdlager Record CL3.	4/13/ 3
* Reacties smering Record CL3.	4/14/ 1
* Schuurpapier.	4/16/ 9
* Gebruik van de (langshout) voordraaiguts.	4/17/ 2

6 - VEILIGHEID

* Stofafzuiging oproep.	2/ 7/ 2
* Reactie op oproep stofafzuiging.	3/ 9/ 5
* Tabel met verhoogd risico houtsoorten.	3/12/10
* Pas op voor houtstof incl.tabel.	3/12/10
* Omgaan met houtstof.	4/17/ 2
* Denk aan je klauwen.	3/12/ 5
* Denk aan je klauwen - vervolg.	4/13/ 5
* Over beitels en vijlen	3/ 9/ 5
* Eigen gemaakt gereedschap.	4/13/ 1

7 - GEREEDSCHAP

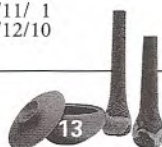
* Secondenlijm - snijplaatjes (Uit de werkplaats 2de).	1/ 4/ 4
* Gebogen beitels, uit: Een en ander van de TC.	2/ 7/ 3
* Opspangereedschappen - o.a. tabel 10 merken.	3/ 9/ 2
* Klemmen.	3/11/ 2
* Meedraaiend center voor miniatuur draaiwerk.	3/11/ 2
* De schuine beitel (the skewchisel).	3/12/ 3
* HSS draaibeitels.	3/12/ 3
* De afdraaiguts.	4/13/ 2
* Raffan Skew, een iets ander model vlakke beitel.	4/13/ 2
* Schuurpapier.	4/16/ 9
* Kogels draaien.	4/16/ 3

8 - HANDIGE TIPS (o.a. internet)

* Vraag i.v.m. behandeling van vers hout.	1/ 3/ 1
* Het zagen van sponningen in ronde werkstukken.	1/ 3/ 3
* Veiligheid doet je wel eens de das om.	2/ 6/ 2
* Lijmen zonder klemmen.	2/ 7/ 5
* Gekleurde groeven in draaiwerk.	2/ 8/ 5
* Gekleurde groeven in draaiwerk.	3/ 9/15
* Over schuren gesproken.	2/ 8/ 5
* Boodschap voor beginners.	3/10/ 8
* Wees zuinig op je bank.	3/10/ 7
* Cirkel in 12 gelijke delen verdelen.	3/ 9/ 7
* Nogmaals de cirkel.	3/11/ 5
* Secondenlijm (uit de werkplaats) - scheuren repareren.	1/ 4/ 4
* Politoeren.	2/ 5/ 3
* Aflakken met vernissen-Alkydhars-Cellulose-Danish Oil.	3/11/ 3
* Gaatjes & scheuren vullen met schellak.	4/13/ 7
* Denk aan je klauwen.	3/12/ 5
* Denk aan je klauwen - vervolg.	4/13/ 5
* Gouden adres: metaaldraaier.	4/14/ 8
* Houtdraaien en internet.	4/16/ 9
* Het internet.	4/17/ 6
* Nogmaals het internet.	4/17/ 6

9 - HOUT ONDERWEG

* Adres Schotland-reizigers: Graigston Castle.	1/ 2/ 3
* Beste "draai"-genoten.	1/ 2/ 3
* 1e schaaldraaien van Nic Stunnenberg.	1/ 3/ 2
* Ervaringen open dag Zutphen.	1/ 4/ 4
* Wat een leuke dag!	1/ 4/ 1
* FANTASTISCH - OPRICHTING RADIUS.	1/ 4/ 1
* Contactdag 25 maart 1995.	2/ 5/ 1
* Bezoek aan de Koninklijke Leerdam glasfabrieken.	2/ 7/ 5
* Impressie open dag Hout - Valkenburg.	2/ 8/ 4
* Maria en haar suppoost.	3/ 9/ 5
* Hout happening Lier (Belgie).	3/10/ 8
* Regio Alkmaar op zoek houtdraaierswalhalla op Texel.	3/10/ 8
* Zuidwest-Australië een bijzonder houtdraailand.	4/14/ 8
* Een dagboekblad - v/d regio commissie (LMS bank ref.).	3/10/ 1
* Bezoek aan Craft Supplies Millersdale, Derbyshire, GB.	3/10/ 3
* Hout(draaiers)centra in Engeland.	3/10/ 2
* Op bezoek bij Mick O'Donnell in Schotland.	3/11/ 2
* Houtbewerders-show Sandown - Engeland.	3/11/ 1
* Verslag woodworkers show Sandown - Engeland.	3/12/ 2
* 20e open dag Hout in de Martinihal - Groningen.	3/11/ 1
* Bliksem-aktie voor Deense houtdraaiers.	3/12/10

	Jaargang/nummer/pag
* Een uitzonderlijke meubelmakersschool - Engeland.	3/12/ 2
* De grouten uit Grunnen.	3/12/ 1
* Museum oude beroepen in Argol - Finistere - Frankrijk.	4/13/ 5
* Vakantietip - Aiguine - Zuid Frankrijk.	4/15/ 5
* Vakantie en houtdraaien Elbigen Alp - Oostenrijk.	4/13/ 5
* Schoteldraaien van groen, vers gekapt Ahornhout.	4/14/ 5
* Bezoek Seiffen - Oost Duitsland.	4/15/ 1
* Oproep Seiffen - Oost Duitsland.	4/16/ 9
* Verslag Demo Dag 25-10-97.	4/16/ 2
* SBB vraagt draaiers/vrijwilligers voor de 2de Paasdag.	4/17/ 9
* Wie stapt mee op in het busje naar Elbigenalp?	4/17/ 9

10- VOOR U GELEZEN

* Bijbel voor de houtdraaier: Fritz Spannagel. Das Drechslerwerk	1/ 3/ 2
* Catalogus: Kunst, hobby, ambachten;Verlag Th.Schaefer.	1/ 3/ 2
* Kan u een knopje ammelaatje draaien?	1/ 4/ 4
* Houtdraaiers aan het vergrijzen.	3/ 9/ 7

11- BOEKEN

* Fritz Spannagel - Das Drechslerwerk.	1/ 3/ 2
* Catalogus: Kunst, hobby, ambachten;Verlag Th.Schaefer.	1/ 3/ 2
* Tijdschriften.	2/ 5/ 6
* Lijst houtdraaiboeken; n.b. diverse Duitse zijn vertaald uit het Engels.	2/ 5/ 5
* Over boeken, tijdschriften en video's.	2/ 5/ 5
* Houtdraaien snijderwijs, basistechniek en werkwijze bewerkt en vertaald door Gerard GAASBEEK.	3/ 9/ 6
* Lijst boeken: diverse talen.	3/11/ 9
* Houtdraaien - Ideeën voor vormgeving door Peter v/d WAAL en Tage PEDERSEN.	4/15/ 6

12- HOUTDRAAICURSUSSEN (alleen laatstgenoemde)

* Marcel de Roover - Carlenas,Zuid Frankrijk.	2/ 7/ 6
* Piet Theuws - Bergeijk.	2/ 7/ 6
* Jan Soppe - Coevorden.	4/17/ 3
* J.F.Kramer - Utrecht.	4/17/ 6

13- ADRESSEN HOUT (reclame; alleen laatstgenoemde)

* Franz Uppenkamp, Hobby Holz, Legden - Duitsland.	1/ 4/ 2
* Houthandel Heyman, Nieuwegein.	1/ 4/ 2
* Amsterdamse Fijnhouthandel.	1/ 4/ 2
* Lagae - België.	3/12/ 7
* Fa.Baptist - Arnhem.	4/16/ 7

14- ADRESSEN GEREEDSCHAP & HOUTBEWERKINGSMACHINES (alleen laatstgenoemde)

* Machinehandel Teygeler B.V. - Amsterdam.	1/ 3/ 4
* B & T - Doetinchem.	2/ 5/ 4
* Fa.Baptist - Arnhem.	4/17/ 8
* Memenco - Hoogeveen.	4/17/10
* VDH Machines & Gereedschappen B.V. - Utrecht	4/17/ 4
* Veenhof B.V. - Amsterdam.	4/17/ 6

15- VRAAG & AANBOD

* Politoeren.	1/ 3/ 4
* Draaibanken.	1/ 3/ 4
* Draaibanken.	1/ 4/ 3
* Draaibankervaring politoeren.	1/ 4/ 2
* Partij purperhart te koop.	1/ 4/ 4
* Les houtdr./Ovaaldr./Draaien van tekening/Dr.banken.	2/ 5/ 6
* Partij purperhart te koop.	2/ 5/ 6
* Interesse voor vertaling en bew.boek van G.Gaasbeek.	2/ 6/ 3
* Stofafzuiginstall.voor de draaibank.	2/ 8/ 6
* Werktekeningen spinnewiel gezocht.	2/ 8/ 6
* Metaaldraaibank gezocht.	3/10/ 7
* Vlak-van-dikte-bank te koop.	3/11/ 7
* Zelfbouw "kopse" draaibank te koop.	3/12/10
* Te koop: Tormek SA250/ Dewalt radiaalzaag/ zonnebank.	4/13/ 7
* Te koop: dikke plak hout/Inca cirkelzaagmach.	4/14/ 9
* Te koop: allerlei uit een werkplaats.	4/14/ 9

16 - REGIONIEUWS

* Regio Noord-Holland Noord.	4/17/ 7
* Regio Noord: Het afgelopen jaar.	4/17/ 7
* Regio expositie: Noord-Holland Noord	4/17/ 7

VEILIGHEID

Stofafzuiging

Onderstaand artikel geeft een schematisch overzicht van de middelen waarmee bescherming kan worden geboden tegen de gevaren van houtstof. De redactie verwijst hierbij tevens naar het rapport van de Technische Commissie over dit onderwerp. Wij ontvingen dit als bijlage bij de enquête. Jammer genoeg anoniem, wij bedanken de schrijver.

Stofafzuiging en/of luchtinblazing in masker Globale onderwerpen

- Centrale of plaatselijke afzuiging (boven de draaier, of achter de bank).
- Afvoer naar stofzuiger of container.
- Plaats van stofzuiger in of buiten de werkruimte.
- Luchttoevoer via masker of boven de draaier.
- Toevoerlucht filteren in de ruimte of toevoer van buiten.
- Combinatie van inblazen en afzuigen.

1.1 Centrale afzuiging 1

- * De lucht wordt afgezogen naar een in de werkruimte opgestelde afzuig-inrichting.
- * De lucht die de afzuiginrichting verlaat zal weer in de werkruimte komen.
- Het is in dit geval zeer noodzakelijk dat de lucht via een zeer fijn filter wordt geleid.
- Dat stof via deurspleten of andere kieren in naastliggende ruimten komt, kan men voorkomen door een raamventilator te plaatsen, zodat een lichte onderdruk in de werkruimte ontstaat.

Overige

Bepaalde chemische verbindingen in het hout tasten bij regelmatig contact het zenuwstelsel aan. Enkele verschijnselen daarvan zijn misselijkheid, overgeven, hoofdpijn en sufheid.

Inademen van houtstof kan door de neus en door de mond gebeuren. De concentratie van het geïnhaleerde stof is van belang. Deze concentratie zijn strek afhankelijk van ventilatie in de werkruimte en van de temperatuur.

Een goede afzuiging is van doorslaggevend belang. Ook bij houtdraaien blijken de genoemde risico's aanwezig. Het grootste risico is bij het schuren van hout gemeten. Bij de metingen die zijn gedaan bleek een aantoonbaar verschil te bestaan bij het houtdraaien met of zonder afzuiging.

In paragraaf zeven van het rapport worden aanbevelingen gedaan die in drie categorieën worden aangegeven t.w. bron maatregelen, industriële ventilatie en persoonlijke bescherming.

- De voor ons belangrijkste aanbevelingen nemen we hier over.
- Het kiezen van apparatuur die de minste stofuitstoot veroorzaakt.
- Indien mogelijk het uitvoeren van een andere bewerking van het hout voor een gelijk resultaat.
- Het werken met goed onderhouden apparatuur en scherp gereedschap, indien mogelijk rondgetand gereedschap. Er ontstaat dan minder verspanen.
- Het gebruik van stofzuigers, of eventueel nat vegen in plaats van droogvegen bij het schoonmaken van de werkplaats.
- Waar mogelijk hardhout vervangen door zacht hout.
- Regelmatig onderhoud van afzuigapparatuur en het reinigen van filterzakken e.d. Ook voorkomen van lekken in leidingen en het afsluiten van punten waar de afzuiging niet nodig is.
- Waar mogelijk schuren op afgezogen schuurtafel of schuren met olie.
- Het dragen van een stofkapje of snuitje wordt vooral bij handmatig schuren zeer aanbevolen.
- Bij werkzaamheden waarbij hoge stofconcentraties kunnen voorkomen, is het gebruik van ademhalingsbeschermingsmiddelen, in de vorm van tenminste een halfgelaatsmasker met P2-filter, een verplichte maatregel.

Tot zover de voor ons voornaamste delen uit het rapport. Het is zeker aan te bevelen om het rapport van de T.C. over stof er nog eens op na te lezen. Als u dit rapport nog niet hebt, dan kunt u het nog aanvragen bij de secretaris van Radius.

1.2 Centrale afzuiging 2

- * De lucht wordt afgezogen naar een buiten de werkruimte opgestelde afzuiginrichting.
- * De lucht komt in dat geval niet meer in de werkruimte terug.
- Het filter op de afzuiginrichting hoeft in dit geval niet aan zulke zware eisen te voldoen.
- De functie van de raamventilator wordt nu door de afzuiginstallatie vervuld.

2.1 Luchtinblazing 1

- Als lucht van buiten de werkruimte wordt ingeblazen in het masker of de directe omgeving van de draaier, gaan we er van uit dat het schone lucht is.
- Er ontstaat door dit inblazen een licht overdruk, waardoor de raamventilator dringend gewenst is om stofafvoer via kieren te voorkomen.

2.2 Luchtinblazing 2

- Als lucht vanuit de werkruimte wordt ingeblazen in het masker of directe omgeving van de draaier, moet de lucht eerst gefilterd worden, een zeer fijn filter van 2 μm is dan noodzakelijk.
- Om stoflekage via kieren te voorkomen is een raamventilator gewenst.

3.1 Combinatie inblazen en afzuigen

- De ingeblazen lucht kan van buiten of van binnen de ruimte afkomstig zijn. Voor consequenties zie boven.
- De afgezogen lucht kan worden afgevoerd buiten de werkruimte waarvoor geen raamventilator nodig is.

Betoverend hout

De Nationale Houtdraaikunsttentoonstelling

De nationale houtdraaikunsttentoonstelling wordt een feit. Aangemeld hebben zich 32 draai(st)ers met ongeveer 140 stukken. Bekende draai(st)ers als Maria van Kesteren, Christine Langerhorst, Aart van Toor, Peter van der Waal, Frank Driessen, Joost Kramer, Christiaan Jörg, Klaas Dikstaal, Piet Theuws, Albert Jan Rouwkema, Wouter van Dommelen, Muck Douma, Rik Mars, Jan van Tol, Gerrit de Jong, Henri Didier en vele anderen geven acte de présence. De tentoonstellingscommissie heeft bijna 100 stukken geselecteerd.

Op **Vrijdag 12 november 1999**, wordt om **14.00 uur** de tentoonstelling geopend in het bijzijn van het bestuur, subsidiegevers, sponsors, de draai(st)ers en de leden van regio Utrecht die het geheel voor elkaar hebben gekregen. De opening geschiedt door: ????? Dat houden we nog geheim. De tentoonstelling wordt van **12 november t/m 27 november 1999** gehouden in het oude stadhuis van de pittoreske historische plaats: Culemborg aan de Lek.

In dit stadhuis hebben wij de Raadskelder, totaal 140 m², gehuurd.

De entree is gratis. Wij rekenen echter op een vrijwillige bijdrage in één van de daarvoor bestemde kasten.

Lokatie

Culemborg is met openbaar vervoer bereikbaar. De tentoonstelling ligt op 10 min. loopafstand van het station.

Zie bijgevoegde plattegrond van Culemborg (z.o.z.).

Het adres van het oude stadhuis is Markt 1.

Openingstijden:

De tentoonstelling is geopend: **woensdag t/m zaterdag van 10.00 - 17.00** (zondags is de tentoonstelling gesloten).

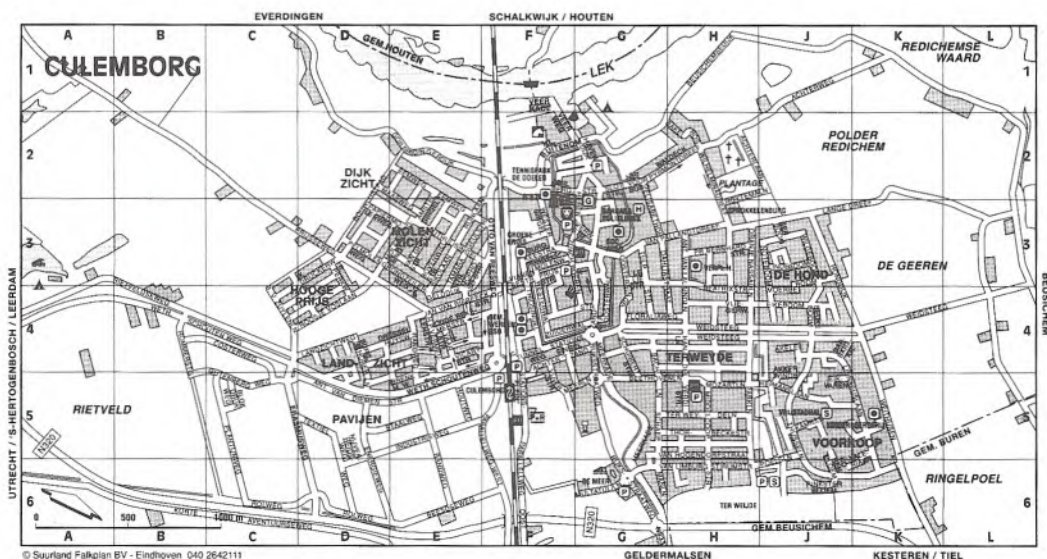

Wij verwachten op maandag en dinsdag niet veel bezoekers, daarom is de tentoonstelling in principe op deze dagen niet open. Er kunnen echter mensen of groepen mensen zijn die om welke reden dan ook alleen maar op deze dagen kunnen. Dan is er de mogelijkheid om mij te bellen, te zeggen wanneer je van plan bent te komen. Ik zal er dan ook zijn zodat je alsnog de tentoonstelling kunt bezoeken.

Van de tentoonstelling komt een meerkleuren-catalogus beschikbaar. De prijs is zeer laag gehouden, te weten: f. 45,-

Voor de leden van Radius is er een voorintekening, de prijs is dan f. 39,95. Daartoe kan je de onderstaande bon getekend aan mij opsturen. Bij het bezoek aan de tentoonstelling kan men dan de catalogus in ontvangst nemen en betalen.

Er zal ook een verloting worden gehouden, de trekking daarvan zal op de laatste dag van de tentoonstelling plaatsvinden. De uitslag komt in Aktie Radius. De gelukkigen worden telefonisch door ondergetekende op de hoogte gesteld. De loten zijn al te koop op de komende demonstratie-dag te Krommenie.

Het station ligt in F5, het oude stadhuis in G2/3 (de letter G)

Roelof C. Schmidt Korte Meent 11, 4121 KL EVERDINGEN, tel: 0347 352162

Ondergetekende:

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Bestelt: _____ exemplaren van de catalogus **Betoverend Hout**

Handtekening: _____ Datum: _____

- Als de afgezogen lucht wordt gecirculeerd in de werkruimte met een 2 µm filter worden toegepast. Tevens is dan een raamventilator gewenst om stoflekkage te voorkomen.

4.0 Veiligheid

- Kunststofleidingen worden door de transportlucht + stof, die door de leidingen worden getransporteerd, statisch opgeladen. Bij een zeer kleine vonk kan reeds een explosie ontstaan. Ook is het voor een mens niet prettig (en niet geheel ongevaarlijk) om de spanning van de kunststof pijpen af te voeren.

De vereniging en het recht

Houtdraaien is voor mij een fascinerende passie, en het bestaan van Radius als vereniging van en voor houtdraaiers zie ik als een garantie dat dit aloude ambacht niet zal verdwijnen. Maar ik heb ook een beroepsdeformatie die is voortgekomen uit 25 jaar ervaring als advocaat. En als ik die beroepsmisvorming loslaat op de structuur van de vereniging, dan vraag ik mij af of bestuur en leden zich wel volledig rekenschap geven van de gevolgen die (kunnen) voortvloeien uit het bestaan van de vereniging.

Juristen zijn niet per definitie zwartkijkers. Maar ze moeten ook bij heel positieve zaken vooral nadenken over de vraag wat er gebeurt als er iets misgaat. Een huwelijk kan leiden tot een echtscheiding, een zakelijke samenwerking kan eindigen met ruzie, en in een vereniging kunnen met de beste bedoe-

K&S

Houtdraaijerij met werkplaats en showroom

Houtdraaibank:	Hager, Scheppach, Killinger, Elektra, Woodfast
Houtdraaibetels:	Crown-HSS, Addis-HSS
Draaibankklem:	Nova, Vicmarc
Houtdraaicursussen:	6 verschillende houtdraaibanken voor beginners en gevorderden Vakkundige slijpstenen voor houtdraaibetels, kopieerstaal, schuurpapier, meetapparatuur, oppervlaktebehandeling, dokumentatiemateriaal, video's en accessoires.

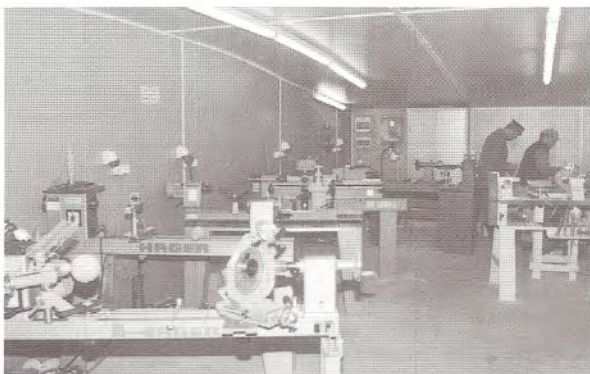
Info: K. Schulte, Kordestraat 31, 49744 Gr. Hesepe, Duitsland, tel. en fax: +49 (0) 5937/1752

Werkplaatsadres:

Ferienhof Brüning, Landwehr 64,
49716 Meppen (Nödi), tel: +49 (0)
5931/912719. Afstand van Emmen
naar Meppen ca. 30 km.

Openingstijden:

's maandags 16.30 - 19.00 uur, de
eerste zaterdag van de maand
10.00 - 15.00 op afspraak.

- het is daarom dringend noodzakelijk om deze leidingen goed te aarden.
- Een veel betere methode is om metalen spiraalbuizen te gebruiken. Deze zijn in vele maten met allerlei hulpstukken te verkrijgen.

5.0 Praktische tips

- Om stof rond het werkstuk effectief af te zuigen moet voorkomen worden dat de lucht met stofdelen blijft ronddraaien en steeds meer lucht van stof voorziet.
- Om dit te bereiken moet òf de zuigmond òf een schot loodrecht op het werkstuk worden geplaatst.

HOUTINFO

Plataan

Botanische naam:

Platanus acerfolia, *Platanus occidentalis*, en nog ongeveer tien soorten.

De Boom:

U kent de boom vast wel, met de lichtgele stam en lichtbruine vlekken er op. De schors valt er in de zomer gedeeltelijk af. De bladeren lijken enigszins op die van de esdoorn (*acerfolia*).

Houtbeschrijving:

Het kernhout is heel licht bruin, en de vrij brede spintlaan is heel licht roze. Het Belgische en Franse hout is witter van kleur.

Kenmerken:

Het opvallendste van het hout zijn de brede, wat donkerder houtstralen, het beste te zien op het radiale vlak (kwartiers). Het lijkt me als houtdraaier het mooist om dit radiale vlak te benutten. Daarvoor dient de stam wel op een speciale wijze gezaagd te worden. De twee hartdelen die oorspronkelijk tegen elkaar aan lagen kunnen als zichtzijde van het werkstuk worden gebruikt, bijvoorbeeld bij

lingen fouten worden gemaakt die funest zijn. Wie daar tijdig bij stilstaat, op een moment dat er van ramspoed geen sprake is, en die ook niet wordt verwacht, kan daarmee heel wat problemen voorkomen.

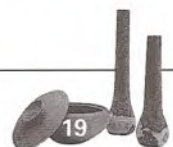
Ooit heb ik als advocaat opgetreden voor een politieke partij die in Kort Geding was gedagvaard door de toen nog bestaande Centrum-Democraten van Janmaat. Het heeft geleid tot twee procedures die nog altijd in de juridische handboeken worden geciteerd.

Wat was er aan de hand? Een afdeling van de politieke partij waarvoor ik optrad was boos op de CD omdat deze partij racistische krantjes had verspreid in een buurt van Den Haag. De afdeling besloot een krantje te verspreiden waarin werd gewezen op de gevaren van de CD. Daarbij werd de CD "een fascistische partij" genoemd.

Dat pikte Janmaat niet, dus sleepte hij de afdeling voor de rechter. Als verweer tegen de aanklacht heb ik aangevoerd, dat een afdeling van een vereniging (ook een politieke partij is een vereniging) niet kan worden aangeklaagd, omdat hij juridisch niet bestaat, en alleen maar een organisatorisch onderdeel is van een vereniging. De President van de Haagse Rechtbank gaf mij gelijk: iedere groep mensen, of zij zich nu vereniging noemen of niet, is juridisch gesproken niets meer of minder dan een groep mensen; alleen een vereniging die is opgericht en handelt volgens de bepalingen van de artikelen 26 tot en met 52 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek stijgt uit boven de verzameling van zijn leden, en wordt een aparte Rechtspersoon, die net als mensen (Natuurlijke Rechtspersonen) kan handelen en optreden. Voor alle handelingen van onderdelen van de vereniging is de vereniging als geheel verantwoordelijk en aansprakelijk, zo vond hij met mij (President Rechtbank Den Haag 3 oktober 1980).

Toen vervolgens de politieke partij zelf werd gedagvaard in plaats van de Afdeling Den Haag, probeerde ik eerst het verweer, dat het Landelijk Bestuur niet op de hoogte was van wat de Afdeling had geschreven. De President van de Amsterdamse Rechtbank gaf mij daarin geen gelijk: de Vereniging als geheel was aansprakelijk, of het Bestuur nou wist wat de Afdelingen deden of niet. (Gelukkig kon ik de President er wél van overtuigen dat het geen onrechtmatige daad is om Janmaat een fascist te noemen, maar dat terzijde)

(President Rechtbank Amsterdam 26 februari 1981).

schalen. Dan komen de brede houtstralen het beste tot hun recht. Het lijkt dan alsof de houtstralen er doorgeregend zijn. De Engelsen noemen het daarom ook "lacewood". De Amerikanen noemen het "sycamore".

Draaien:

Bij het snijdend draaien rukken soms de houtstralen zich los van het hout. Scherp gereedschap is noodzakelijk, vooral bij het laatste snijden of draaien.

Verrijgbaarheid:

Het hout is vrij goedkoop, omdat er weinig vraag naar is, maar zeker de moeite waard om te proberen als het aangeboden wordt.

Toepassingen:

In Zwitserland wordt het nog al eens gebruikt voor houtsnijwerk. En daar waar beukenhout gebruikt wordt is plataan ook te gebruiken.

Wiebe van Slooten, Bergen

Bijzonder hout uit Australië

Het is verwonderlijk dat de laatste twintig jaar in de hele wereld het houtdraaien weer is opgepakt als waardevolle hobby; ook kunstenaars ontdekten dat ambachtelijk houtdraaien grote creatieve mogelijkheden heeft. Niet alleen in Europa is dat zo, maar ook in Amerika, Canada, Zuid-Afrika. In Australië wordt met groot enthousiasme weer houtgedraaid en leert men elkaar in verenigingen de fijne kneepjes van het mooie ambacht.

Het gevolg van die wereldwijde opleving is dat er contacten ontstaan met draaiers uit andere landen. Zo maakten we op een van onze Demodagen kennis met Bram van der Kaag, een 48 jaar geleden naar Australië gemigreerde Nederlander. Bram heeft het goed gedaan in dat verre, grote land en toen hij tijd vond het wat rustiger aan te gaan doen, koos hij houtdraaien als hobby. In de streek

De door mij genoemde uitspraken zijn sindsdien vaste jurisprudentie geworden. Nog onlangs werd een politieke partij veroordeeld voor de inhoud van een bericht dat door een afdeling van deze partij op Internet was gezet. Ook in dit geval zei het Bestuur dat het niet op de hoogte was en kon zijn van alle daden en handelingen van afdelingen, maar ook hier oordeelde de rechter weer, dat het Bestuur dan maar had moeten zorgen op de hoogte te zijn, en dat de aansprakelijkheid van het Bestuur gewoon uit de wet voortvloeit.

Waar het bij dit alles om gaat is, dat Radius, onze vereniging, een groot aantal zeer actieve mensen heeft, die bewonderenswaardige initiatieven nemen en belangrijke dingen doen voor de positie van het houtdraaien in Nederland, en voor Radius. Sommige afdelingen zorgen met veel enthousiasme voor bruisende activiteiten, en timmeren flink aan de weg. Er zijn afdelingen die naast AktieRadius zelf een prima eigen ledenkrant uitgeven. Eén afdeling zorgt voor een prachtige houtdraaiwebsite op Internet. De kwaliteit van deze activiteiten (en van onze leden) is duidelijk héél hoog.

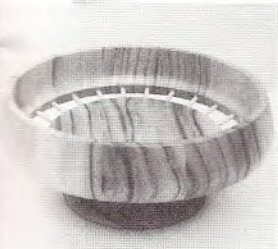
Niettemin vraag ik mij op juridische gronden één ding af. Dat is, of iedereen voldoende beseft dat iedere handeling van iedere afdeling van Radius, en van iedere commissie binnen Radius, op grond van de artikelen 26 tot en met 52 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek valt onder de verantwoordelijkheid van de hele vereniging, en van het Bestuur in het bijzonder. Eén fout van een Afdeling of een Commissie zou in principe heel Radius te gronde kunnen richten. Een willekeurig voorbeeld: kritiek op een bepaalde soort houtdraai-bank op grond van een beoordelingsfout kan onbedoeld en ongemerkt een onrechtmatige daad opleveren. De fabrikant kan in zo'n geval een schadevergoeding vragen, een vergoeding die in de tonnen kan lopen. En waar vraagt hij schadevergoeding? Bij Radius als landelijke Vereniging. In Nederland bestaat immers maar één Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers Radius. De afdelingen en commissies zijn slechts de onderdelen van die Vereniging. Er is maar één Bestuur dat voor alle activiteiten waarbij de naam Radius wordt gebruikt verantwoordelijkheid draagt. En blijkens de hierboven omschreven jurisprudentie kan dat Bestuur zich niet beroepen op onwetendheid of op een zekere zelfstandigheid van commissies of afdelingen: een dergelijke eigen ver-

waar hij ging wonen, met de mooie naam Gold Coast, vond hij een actieve houtdraai-club, met meer dan 100 leden. De club heeft van de gemeente voldoende ruimte gekregen om zeven draaibanken met bijkomende apparatuur op te stellen, niet kinderachtig dus. Ook aan hout is er geen gebrek, de clubleden trekken er regelmatig op uit met kettlingzaag en aanhanger om gratis aangeboden stammen op te halen. Zij kunnen in het clublokaal het meeste hout met een flinke lintzaag in handelbare stukken zagen om het daarna aan de kopse kanten dicht te sealen om scheuren te voorkomen.

De club geeft, evenals een enkele regio bij ons, een eenvoudige Nieuwsbrief uit, waaruit blijkt dat ze driemaal in de week aan beginners die nog geen bank hebben gelegenheid geven om te oefenen; tweemaal in de maand zijn er algemene bijeenkomsten. In Brams omgeving groeien meerdere soorten bomen die uitstekend draaihout opleveren, daar is Australië om bekend, maar hij maakt veel gebruik van zogenaamd Kampferhout, een sterk ruikende houtsoort, dat hier vroeger werd gebruikt voor klerenkisten. Bram stuurde er enige flinke stukken van naar Memenco in Hoogeveen, waarvan wij als proef een stuk meekregen. De hierbij afgebeelde bonbonnière is van dat Kampferhout gedraaid. Het kernhout is bijzonder fraai gestreept en wij kunnen de voorkeur van Bram goed begrijpen. De rand van het schaalpje (22 cm doorsnede) is gelijmd uit 12 taps gezaagde stukken

waardoor de fraaie tekening van het hout optimaal tot zijn recht kon komen. Het hout draait gemakkelijk en laat zich goed afwerken.

Henk Wolf, Vaassen

antwoordelijkheid van onderdelen van een vereniging bestaat juridisch niet.

Zo kan ongewild het einde van de Vereniging worden veroorzaakt, en dan spreek ik nog niet eens over de in de rechtspraak steeds gemakkelijker aangenomen hoofdelijke aansprakelijkheid van bestuurders.

Dat is nog niet gebeurd, en dat zal misschien ook nooit gebeuren. Maar naarmate de Vereniging groeit en regio's en commissies zich steeds onafhankelijker gaan opstellen neemt het risico van een dergelijke gebeurtenis wel toe.

Het is zeker van belang dat het Bestuur van Radius een proces in gang heeft gezet om de structuur van de Vereniging te verbeteren. Er zal daarbij echter ook de nodige aandacht moeten worden besteed aan de juridische kanten om de zekerheid van het voortbestaan van Radius veilig te stellen. Het hoeft daarbij zeker niet zo te zijn dat regio's en commissies onmondig worden, of dat initiatieven van onderaf zullen moeten worden afgeremd. Integendeel! Maar er zal wel meer overleg en samenwerking moeten komen dan tot nu toe het geval is.

Mr. Tom Boekman

De demodag

Vanaf het ontstaan van Radius zijn er Demodagen geweest. En ... deze dagen vormen iedere keer weer hoogtepunten in het organisatorische leven van onze vereniging. Wat is er fijner dan andere leden te ontmoeten, demonstraties van technieken te zien, een mooi stukje hout te kopen, op video te zien hoe vakmensen uit binnen- en buitenland draaien, op de stands van leveranciers de nieuwste technische ontwikkelingen te bestuderen, werkstukken van andere leden te beoordelen, en ga zo maar door.

Al tijdens de oprichtingsbijeenkomst van de Nederlandse Vereniging voor Houtdraaiers "Radius" kwam naar voren dat er grote behoefte bestond om regelmatig met collega-houtdraaiers van gedachten te kunnen wisselen, ervaringen te delen, en werk te tonen. Daar zouden landelijke bijeenkomsten voor moeten dienen.

Het leek een wild idee, in 1994, maar toen de ruimte van de Stichting Werktraining in Arnhem beschikbaar bleek, groot

CURSUS SNIJDEND HOUTDRAAIEN door Christiaan Jörg

Kennismakingscursus:

4 lessen van 4 uur. In groepjes van 3 personen word je op een spoor gezet dat leidt tot een op veilige en plezierige manier van creatief houtdraaien.

Basistechniek I:

8 lessen van 4 uur. Je leert werken met de guts, draaien tussen de centers en voor de kop. Tevens is er ruime aandacht voor zaken als drogen, slijpen, materiaalkennis, veiligheid enz.

Basistechniek II:

8 lessen van 4 uur. Voor draaiers met ervaring achter de bank, die zich alsnog het snijden met een guts meester willen maken. Met voornamelijk het afleren van verkeerde gewoontes en het aanleren van snijtechnieken tussen de centers en voor de kop. Ook is er ruime aandacht voor drogen, slijpen, materiaalkennis, veiligheid enz.

Snijden tussen de centers:

4 lessen van 4 uur. Snijden tussen de centers van vierkant naar rond, basisvormen, poten, eierdopjes, kandelaars, lampen en bekens enz.

Schalen draaien:

4 lessen van 4 uur. Bekwamen in het snijden van in- en uitwendige vormen voor de kop (tafelkandelaren, gebakstellen, platte en kopse schalen en kommen).

C.J. privé:

Individuele begeleiding voor specifieke problemen à f. 80,- per uur.

Aanvang cursussen: in overleg

Alle cursussen worden gegeven in groepjes van 3 personen.
Kosten: f. 350,- per periode van 4 X 4 uur, incl. BTW en oefenmateriaal. Het thuis oefenen en in de praktijk brengen van het geleerde is een must! Samenstelling van de groep in overleg.

N.B. Snijden tussen de centers en schalen draaien alleen mogelijk na Basistechniek I of II, of na gebleken handvaardigheid en ervaring.

Inschrijfformulier verkrijgbaar bij
Christiaan Jörg,
Wolter Heukelslaan 6,
3581 SP Utrecht

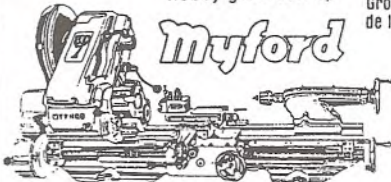
Wilt u eerst informatie bel of fax gerust.
Tel/fax 030 2513684

TOP DEALER **VEENHOF** B.V. **PROXXON**

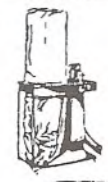

IMPORT/EXPORT
HOUT- EN METAALBEWERKINGSMACHINES
hobby gereedschap

Groot in assortiment
de laagste in prijs

DEALER
MYFORD
EMCO
FERM
HUEMA
ELU
DREMEL
HEGNER

Record EST. 1898
POWER TOOLS

HOUTDRAAIBANKEN
HOUTDRAAIBEITELS HSS.
WERKBANKEN
LINTZAAGMACHINE ENZ.

EMCO

UITGEBREID
ASSORTIMENT:
BOREN
RUIMERS
FRAIZEN
SNIJGEREEDSCHAP
BEITELS
MEETGEREEDSCHAP
ENZ.

P. CALANCAAN 77 1065 KH
POSTBUS 9185 1006 AD
AMSTERDAM/HOLLAND
TEL.: 020 - 615 48 29/FAX: 020 - 615 18 95

Uw Specialist

 Houtdraaij J.F. Kramer
Seriewerk, stukwerk en modelwerk
Oudegracht 173 a/d werf (bij de lijnmarkt)
3511 NE Utrecht, tel. 030 2340610 fax. 030 2304657

HOUTDRAAICURSUSSEN

BEGINNERSCURSUS (hoe moet het?)

Voor: Hen met weinig of geen ervaring met houtdraaien
Inhoud: Leren omgaan met draaibank, beitels en hout.
Leren slijpen. Leren zien wat belangrijk is.
Doel: Zelfstandig draaiwerk tussen de centers kunnen maken.
Duur: 10 lessen van 2 3/4 uur
Kosten: f 600,-
Groep: maximaal 7 personen
Start: binnenkort

gevorderdencursus (Haal meer uit uw draaibank!)

Voor: Hen die al enige jaren draaien
Inhoud: Perfectie en uitbreiding basistechniek
Introductie in lang dun werk, schalen, potten en extreme houtsoorten.
Doel: Leemtes in kennis en techniek opvullen; allround worden.
Duur: 10 lessen van 2 3/4 uur
Kosten: f 600,-
Groep: maximaal 7 personen
Start: binnenkort

De cursussen worden gegeven door mij, Joost Kramer (40) brooddraaijer te Utrecht sinds 1984.

Informatie? Bel of schrijf voor informatiepakket.

genoeg en redelijk centraal, kon de gevormde Demodagcommissie meteen aan de slag. De eerste Demodag vond al in oktober van hetzelfde jaar plaats, en slaagde boven iedere verwachting. Leden gaven demonstraties, en er waren bedrijven uitgenodigd die machines, beitels, boeken en afwerkingsmiddelen lieten zien en demonstreerden. Met de bijdrage van de deelnemende bedrijven werd het leeuwendeel van de onkosten gedekt; daardoor hoefden de kosten van de Demodag geen belemmering voor de leden te worden om er aan deel te nemen.

Het was een groot succes! De uitwisseling kwam goed op gang, en de eerste ideeën voor de vorming van regionale afdelingen ontstonden. Vanaf dat moment is de Demodag niet meer uit ons houtdraaileven weg te denken. In volgende jaren werden meer items toegevoegd, en er kwamen steeds meer bezoekers.

Twee keer per jaar bleek haalbaar, waarbij aanvankelijk de Demodag in maart werd gekoppeld aan de Jaarvergadering van Radius. Uiteindelijk vond een ontkoppeling plaats omdat het programma te overlappen werd, en de formule dus niet goed werkte.

Een belangrijk onderdeel van de Demodag is steeds weer de tentoonstelling van eigen werk van de leden; afgezien van het feit dat er vaak prachtig draaiwerk te zien is, is het ook een buitenkansje om ervaringen en ideeën uit te wisselen. Na iedere Demodag heeft iedereen weer iets bijgeleerd, en genoten van het onderlinge kontakt.

Een hoogtepunt was de tentoonstelling van het werk van ons oudste lid, de heer Bouchette uit Eepen. Omdat hij tot op zeer hoge leeftijd actief is als draaiër, was in zijn werk behalve een zeer ontwikkelde vormtaal, ook een tijdsbeeld te zien. Heel eigenzinnig werk.

Krommenie

Om de Demodagen te kunnen blijven organiseren is het belangrijk dat er voldoende mensen bereid worden gevonden om te demonstreren, hun werk te laten zien, iets te vertellen of praktisch te helpen bij de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden op deze dag. Radius is en blijft nu eenmaal een vereniging voor leden door leden!

Dit najaar heeft de Demodagcommissie daarom het initiatief genomen tot een andere opzet dan de leden tot nog toe gewend waren. Aan de regio Noord-Holland-Noord is het verzoek gedaan om deze keer samen met de Demodagcommissie de Demodag te organiseren. Noord-Holland-Noord heeft deze uitdaging aanvaard. Een commissie werd benoemd onder leiding van Gerda Budding, en verder bestaande uit Greet Koster, Frans Erkamps, Pierre Hamers, Gerald Ligthart, en Wiebe van Slooten, die in nauwe samenwerking met de Demodagcommissie flink aan de slag is gegaan. Over wat zij tot stand hebben gebracht kunt u verder lezen in de losse bijlage over de Demodag bij dit nummer.

Zeker is, dat het resultaat er mag wezen. U zult het resultaat zelf kunnen zien, niet in Arnhem deze keer, maar in de Zaanstreek.

Komt allen kijken op ZATERDAG 23 OKTOBER 1999 te Krommenie!

In dit nummer

• Van het bestuur	1
• Van de redactie	2
• Interview Muck Douma	3
• De enquête	5
• De TC: U vraagt, wij helpen u draaien	7
• Over de risico's van het inademen van houtstof	9
• Inhoudsopgave nummers 1 t/m 17	11
• Betoverend Hout, De Nat. Houtdraaikunsttentoonstelling	16
• De Vereniging en het Recht	18
• Demodag	21

En verder:

• Uiterste datum inleveren kopij	2
• Agenda	2
• Regionieuws	2
• Oproep	3
• Mutaties ledenlijst	4
• Houtveiling Fort Vechten	5
• Internet voor houtdraaiers	6
• Vraag en aanbod	9
• Veiligheid: Stofafzuiging	15
• Houtinfo: Plataan	19
• Houtinfo: Kamferhout uit Australië	20

Colofon

Samenstelling en Redactie: Tom Boekman en Jeanne Feith.

Lay out en druk: H&R Grafisch Serviceburo Purmerend.

Uitgever: De Stiel, Nijmegen.

De vereniging Radius is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de aangeleverde artikelen of advertenties.

Redactie: Tom Boekman en Jeanne Feith.

Redactie-adres: Tom Boekman, Krokusstraat 37, 2015 AD Haarlem, tel. 023-532.85.18;

e-mail t.boekman@gironet.nl.

Advertentie-exploitatie: Wim de Bruyn, Klokjeslaan 11, 3601 HB Maarssen, tel. 0346-563.879.

Samenstelling van het bestuur:

Voorzitter: A. van den Berg, Zernikeplein 34, 7242 JC Lochem, tel. 0573 - 251837.

Secretaris: G.H. Gaasbeek, Boeslaan 24, 6703 ES Wageningen, tel. 0317 - 413205.

Penningmeester: W. van Slooten, Russenweg 17, 1861 JN Bergen, tel. 072 - 5894109.

Lid (TC): M. Douma, Groot Heiligland 18, 2011 ER Haarlem, tel. 023 - 5311848.

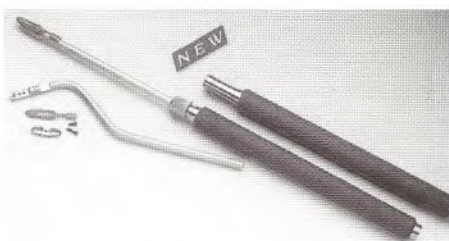
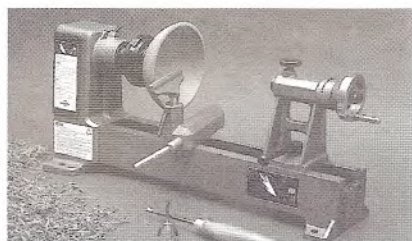
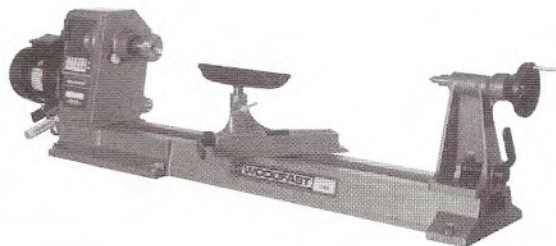
Lid: mevrouw I. Feith, Spaarnwouderstraat 10, 2011 AD Haarlem, tel. 023 - 5353935.

MEMENCO

**Machines, gereedschappen en toebehoren voor de houtdraaier,
houtsnijder en beeldhouwer**

Import uit ondermeer Australië, Engeland, Nieuw Zeeland en de Verenigde Staten

WOODFAST TEKNATOOL

Houtdraaibanken in het topsegment
Nova Comet miniatuu draaibank
Nova 3000 houtdraaibank
Nova SorollChuck en SuperNova Chuck

HENRY TAYLOR TOOLS CROWN TOOLS LINK TECHNOLOGY

Houtdraaibeitels in HSS
Houtdraaibeitels in HSS
De "Exocer", een revolutie op het gebied van het diep uitdraaien

EZE LAP

Diamanten slijp- en wetstenen

CRAFT SUPPLIES

Een gevarieerd programma

ASHLEY ILES ARBORTECH TOOLS

Beitels en gutsen voor de beeldhouwer en houtsnijder
De "Woodcarver" voor het machinaal beeldhouwen en model-
leren. De "Minicarver" voor het fijne machinale beeldhouwen
en modelleren

Daarnaast diverse soorten hout in vele maten

Postbus 585
NL 7900 AN Hoogeveen
Tel/fax 0528 - 26 63 62

Bezoekadres (na telefonische afspraak):
Woody Herman's Place
Tolweg 5, Zuidwolde (Dr.)

Tevens in Woody Herman's Place verschillende cursussen houtdraaien. Voor zowel beginners
als gevorderden; in groepsverband of individueel. Voor meer informatie: 0524 - 57 18 11

Niets is ons te gewoon of te speciaal

Bij VDH Machines & Gereedschappen BV

vindt u alles op het gebied van
hout- en metaalbewerking onder één dak!

☐ houtdraaibanken	☐ afkortzaagmachines
☐ lintzaagmachines	☐ vlak- en vandiktebanken
☐ cirkelzaagmachines	☐ freesmachines
☐ schuurmachines	☐ afzuigers, etc.

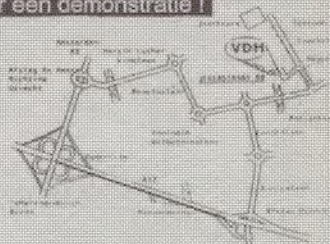

bezoek onze showroom
voor een demonstratie!

VDH
MACHINES &
GEREEDSCHAPPEN B.V.

VDH Machines & Gereedschappen B.V.
Jekerstraat 88
3521 EK Utrecht
☎ 030 - 298 32 70

Exclusief importeur

voor EMCO conventionele metaal- en houtbewerkingsmachines.